

Proti vetru

Alex sedel za dreveným stolom v zbytočne veľkej a poloprázdnej jedálni, v ktorej sa ozýval aj šepot. Hlavu si lenivo podopieral rukou a znechutene miešal polievku ťažkou lyžicou, ktorá ako jediná nepasovala k zvyšku príboru. Polievka bola štandardne vynikajúca, no Alexove chuťové poháriky akosi prestali fungovať. Chuť do jedla mu potláčal pohľad na mľaskajúceho si otca, ktorý do seba svižnými krátkymi pohybmi sŕkal horúcu tekutinu a medzi tým rozdával rady ostatným prísediacim členom rodiny. Alex si predstavoval ako sa teatrálny zodvihne a vyleje obsah hrnca na hlavu otca, poznačenú pribúdajúcou plešinou. Úchytkom nadvihol peru do jednej strany a pokračoval v letargickom jedení.

„Alex, Alex, hovorím na teba! Prestaň zasa snívať a láskavo mi odpovedz!“ prísne zahučal Alexov otec.

„Už si si konečne podal prihlášku do Viedne?“ zaútočila na Alexa prvá vyčítavá otázka.

„Ešte nie... Mám na to viac než mesiac,“ znudene odpovedal a hlas mu mierne preskočil kvôli narastajúcej nervozite.

„Alex, keď doješ, vytlačíš si prihlášku. Vyplníš ju, dáš v škole podpísať a poobede budeš utekať na poštu. Viac už o tom nemienim diskutovať,“ prikázal mu otec stroho, bez zvýšenia tónu, akoby čítal manuál na nový vysávač.

„Alex, nie som spokojný s tým ako sa v poslednom čase správaš,“ pokračoval v kázni. Alex sa poškrabal na čele a urobil úvodný cvik očnej jogy.

„Si tak beznádejne málo rázny a tak zaspatý. Zabúdaš na veci, nikdy nie si doma a tvoja myseľ je v poslednom čase rozutekaná. Sústreď sa na to, kde si a čo práve robíš! Ak sa nedostaneš na právo, budeš rok kvasiť doma na gauči? Ak toto chceš, nájdi si druhý domov, u nás sa nečinnosť nepodporuje! Pamätaj si, že v živote treba makať! Ja, tvoj strýko a dedo sme pre teba vzorom. Keby sme nemakali, dnes by si nesedel vo veľkom baráku s bazénom a nechodil by si na golf, futbal, kone, lyžovačky, súkromné gymnázium,“ spustil svoj tradičný poučovateľský monológ Alexov otec - významný bratislavský právnik. Jeho ostrý pohľad cez vodnaté modré oči dokázal človeka namiesto paralyzovať.

„Dušan, klúd. Nechaj ho, vie čo má robiť!“ zastala sa matka syna, tak ako len žena dominantného chlapa dokáže. Chabo.

„Nepleť sa do toho a nečičikaj ho zas!“ zahriakol ju manžel, akoby prehovoril na obžalovaného, ktorý nemá právo vypovedať. Potom razantne vstal, utrel si veľké dlane do už mastnej servítky a s pátosom si odkašľal.

„Nemyslím si, že tento fagan vie, čo má robiť!“ zahlásil rozhodne a šmaril pošúľanú servítku do stredu stola.

Alex ukradomky pozrel na matku, ktorá prevzala štafetu a mlčky premiešavala polievku. Keď otec s dupotom rozzúreného býka odišiel do kuchyne, odvážil sa k priznaniu.

„Mama, ja na to právo vôbec nechcem ísť,“ vyslovil a snažil sa pozerať mame do očí, ktorá však radšej venovala pohľad bielej stene.

Po mesiacoch sužovania, bolestiach v bruchu a po bezsenných nociach konečne nabral odvahu priznať sa aspoň jej. Tušil, že mu to v celkovej situácii veľmi nepomôže, ale minimálne zo seba vysypal pár nadbytočných kameňov.

„Ach, Alex,“ zmohla sa na nepovzbudzujúce citoslovce mama.

„Otec ti chce to najlepšie. Porozmýšľaj nad tým, bude z teba šikovný právnik. Máš to v génoch.“

Alex sa odmlčal. Nemalo význam ďalej naprázdno šermovať slovami. Jediný spôsob, ktorý otvorí jeho rodine oči je, že prihlášku nepodá. Právo ho nikdy nelákalo. Nemal rád ani futbal a golf, ale otec mu prízvukoval, že je nanajvýš vhodné chodiť práve na tieto krúžky, pretože tam si nájde do budúcnosti prospešných kamarátov. Pre Alexa symbolizovali futbal a golf dva extrémne svety, v ktorých sa už medzičasom naučil chameleónsky pôsobiť tak, že do nich zapadal. Na futbalovom tréningu zúžil slovnú zásobu, používal nadávky, bavil sa o top babách zo školy a o správnej výžive. Pri golfe zapol druhý gombík a vyjadroval sa noblesnejšie o hodinkách, jachte a najlepších amerických univerzitách.

Pred otcom malohromný rešpekt. Zároveň ho mal príliš rád na to, aby mu oponoval. Na otca nefungovali žiadne emotívne výlevy a citové manipulácie. Bol muž argumentov a majster slov. Dokázal človeka brilantným štýlom dezorientovať v spleti pocitov a myšlienok. Pociťvedel akceptovať len za podmienky, že sa k nemu viazal pádny argument. A keďže pocity preňho nepredstavovali fakty, nemali ani dôvod na existenciu.

Alex sa už dávno vzdal akýchkoľvek bizarných pokusov o vysvetlenie, prečo niečo mal a niečo nemal rád. Keďže mu k pocitomchýbali argumenty, pokračoval v chodení na futbal a golf. Na odôvodnenie Alexovho priemerného výkonu v oboch športových disciplínach si jeho otec pomohol vysvetlením, že syn má skôr profil intelektuála než športovca a práve toho predurčovalo stať sa ešte kvalitnejším právníkom.

Alex si rád v podobných chvíľach rozporuplnosti premietal v mysli udalosť spred 8 rokov. Jednéhohmlistého rána ho otec zobudil. Vraj idú na neďaleký konský ranč. Alex nenamietal. Pretočil sa na druhý bok a automaticky vydedukoval, že sa zrejme jedná o ďalšiu dôležitú akciu, na ktorú sa otec zo strategicko-obchodných záujmov musí objaviť v prítomnosti šikovného syna, príťažlivej tolerantnej manželky a do krásy kvitnúcej dcéry. Nebolo by to prvý krát, čo by využil idylický obraz svojej rodinky k vyjednaniu ďalších zákaziek. Na podobných podujatiach si právnické „zvery“, obchodníci, či bankári, predvádzali portfólio toho, čo dokázali vďaka svojim supermanovským schopnostiam vybudovať aj mimo pracovných hodín. Alex si už v tom veku veľmi dobre uvedomoval, že bez podobných pokryteckých akcií by jeho otec len ťažko zohnal kontakty akontrakty. A bez nich by si nežili vo vysokom komfote.

Právetá sobota na ranči sa mu hlboko zamotala do mozgových závitov. Ranč s dvoma stajňami ho upútali na prvý pohľad. Zvráteným spôsobom sa mu páčil smrad koní, ktorý sa vytrvalo usiloval preniknúť do snobských nosov. Pach, hnoj a hnedé kopy na lúke, celá tá vidiecka jednoduchosť bytia dokonale kontrastovali s mestskými vymódenými „bielo-golierikmi“.

Desaťročný Alex mal nezabudnuteľnú príležitosť zajazdiť si na koni. Už prvé nasadnutie na statného čierneho žrebca v ňom vyvolalo doteraz nepoznané chvenie. Cítil ako mu nemý kôň s obrovskými guľatými očami, rozumie. Kôň bol poslušný a vnímal každý Alexov mini-pohyb. Inštruktor vysvetľoval, do akej pozície si má dať nohy, ako správne držať telo a s akou jemnosťou narábať s opratami. Čím dlhšie sedel v sedle, tým menej rád mu musel inštruktor dávať. Všetky pohyby mu zakrátko prišli veľmi prirodzené.

Odrazu zbadal za plotom stáť pyšne tváriaceho sa otca spolu s nesympatickým chlapíkom so zlatými hodinkami, ktorých odraz na slnku sa neprijemne zablýskal v Alexových očiach. Kôň jemne zaerdžal,

akoby súcitil s Alexovým náhlým pocitom strachu zo zlyhania. Klusal čoraz rýchlejšie až sa dostal do cvalu. Alex sa ale nenechal vyviesť z rovnováhy. Poriadne sa zaprel stehnami o trup koňa, nadvihol ťažisko a pozorne vnímal rytmus cvalu ako tanečník na parkete. Jemne pohol pravou opratou a naviedol koňa na prekážku. Kôň preskočil. Bol to čistý skok bez najmenej známky zaváhania. Alex zvieru potľapkal, nahol sa k jeho nastraženým ušiam a pošepkal: „Ďakujem ti, kamarát.“

Alexov otec tleskal a hvízdal cez prsty. Bol hrdý na syna a tiež vďačný za to, že celú situáciu vidiel aj potenciálny klient. Alex podišiel k otcovi a trochu ho zarazilo, že v jeho očiach s výrazne zväčšenými zreničkami zbadal náznak lesknúcich sa sĺz. Nechal sa objať a pobúchať si po požičanej jazdeckej prilbe.

Po dnešnej nevydarenej večeri v ňom bublala rôznorodá zmeska emócií. Pobral sa spať skôr ako zvyčajne, aby sa vyhol zlým myšlienkam, ktoré tak radi prichádzajú v neskorých nočných hodinách. Ráno vstal zavčasu. Do termosky si nalial horúcu vodu a opatrne do nej vložil vrecúško s čajom. Do batohu nahádzal jazdecké veci, peňaženku a dve horalky. Schmatol banán na cestu a rýchlymi krokmi prešiel ku vchodovým dverám, pred ktorými sa ako duch objavil otec.

„Alex, kam ideš? Je len sedem hodín,“ opýtal sa ešte neprebudeným zaľahnutým hlasom otec.

„Idem na kone!“ odvetil rozhodne Alex a pokrútil kľúčom v zámke.

„Zasa? Ok, teda, ale vráť sa tak, aby si stihol ten večierok u tety Anety a hlavne sa predtým osprchuj, aby si nepáchol ako prasa z chlievu.“

„Čau,“ povedal Alex namiesto súhlasu a plesol dverami s väčšou silou než bolo potrebné.

Keď dorazil pred stajňu, pocítil známe šteklenie v bruchu. Na kone sa tešil ako človek, čo si konečne doprial dovolenku a ocitol sa v odletovej hale. Pocit nervozity sa miešal s pocitom očakávaného dobrodružstva. Kone boli pre Alexa dokonalým únikom. Hneď ako si obkročmo sadol na Žofrého – koňa s krivými ale silnými svižnými nohami, na ktorom najčastejšie jazdieval a povyhrávali spolu nejednu súťaž, všetky negatívne myšlienky, strachy a pochybnosti sa rozplynuli. Čím rýchlejšie cválali, tým menej myšlienok mu v hlave kolovalo, až dosiahol stav totálnej bezmyšlienkovej meditácie. Len tu a teraz. Žiaden otec, žiadne právo, žiadne pretváranky. Kôň nepotreboval slová a argumenty, aby pochopil, akú náladu má jazdec na jeho chrbte. Vedel posúdiť, či si môže dovoliť byť trocha roztopašný, či cválať veľmi rýchlo alebo pomalšie.

Alex zastal na kopci a pozoroval dolinu pod nimi. V tej chvíli sa pevne rozhodol. Zacmukal na Žofrého a nohou dva krát zatlačil do jeho trupu. Zakričal: „Domov, Žofré!“

Cválali v tempe, rýchlejšom než na pretekoch. Bol si vedomý toho, že na ceste neboli žiadne výmole ani ostré kamene a mohol si tak bezpečne dopriať takúto Ferrari jazdu. Miestami sa nedokázal ani poriadne nadýchnuť. Alex sa doširoka usmieval a užíval si vanúci vietor, ktorý im nestíhal. On bol koňom a kôň bol ním.

Keď docválali do stajne, Alex zosadol a tuho objal koňa okolo hlavy. Ten veselo zastrihal ušami. Po návrate domov bol ešte stále nadopovaný posilňujúcou energiou. Prišiel práve včas, jeho rodičia sa chystali na večierok. Otec si upravoval uzol na kravate a mama navliekala silonky. Alex sa na moment zastavil a odvaha mu náhle klesla. Naozaj chce toto všetko zničiť? Nech sú jeho rodičia akí sú, otec prísny autokrat a matka submisívna a bez názoru, sú šťastným párom snažiacim sa dať svojim

dvom deťom to najlepšie. No čo ak to najlepšie podľa nich je pre Alexa to najhoršie, uvažoval v duchu Alex. „Nie, už stačilo. Niekto to musí prerušiť. Rodinné šťastie nemá byť postavené na sebaklame,“ pomyslel si. Nadýchol sa a nahlas spustil: „Tati, mami, na právo nejdem!“ sucho oznámil tento fakt prekvapeným rodičom. Nasledovalo pár-sekundové stopnutie scény, akoby sa všetci hrali v spálni hru na sochy. Mama pootvorila ústa a zmožila sa na habkavé: „Ale, ale Alexko, čo to...? Si OK?“

„Alex, myslím, že sme sa dohodli jasne. Pôjdeš na právo, budeš robiť koncipienta u mňa a neskôr firmu prevezmeš. Asi máš len prekysličený mozog, bol si dlho na vzduchu,“ prezentoval scenár o Alexovej budúcnosti jeho otec.

„Tati, dost! Prestaň! Žiadne „my sme sa dohodli“ neexistuje, dohodol si sa ty sám. Neznášam právo a nemám chuť viesť podobný život ako ty. Nemám pripravený žiaden argument, ktorý ťa presvedčí, ale verím, dúfam, že sa raz pochopíme,“ s povzdychom ho prerušil Alex.

Otec si pomyslel, že svojho syna nikdy nevidel tak rozhodnutého a intuícia mu našepkala, že názor už nezmení. No prehry nemal rád. Kým stihol prehovoriť, Alex pokračoval.

„Tati, nesnaž sa ma presviedčať! Nezlomíš ma! Je to môj život a moja voľba.“

„V poriadku, Alex. Ale každá voľba má následky, s ktorými sa budeš musieť naučiť existovať po ďalšie roky života. Kto prevezme firmu? Čo tie roky a prachy, ktoré sme do teba investovali? Premýšľaš naivne a sebecky,“ vravel mu otec sediac s prekříženými rukami na hrudi ako profesor na prednáške.

„Vážim si všetko, čo ste pre mňa urobili. No sebecké je podľa mňa aj tvoje uvažovanie. Prečo mám v budúcnosti prevziať firmu, keď to nechcem? Len preto, že si to praješ ty a strýko?“ tu sa Alex odmlčal. Vedel, že pauzy sú často účinnejšie než slová. Naučil sa to od otca, ktorý sa mlčky prizeral, ako jeho syn obracia zbraň k nemu samému.

„Aby si vedel, tati,“ pokračoval Alex, „som ti vďačný za deň, keď si ma zobral na kone. Nechcem ísť totiž na žiadnu výšku, chcem sa venovať práve koňom. O mesiac idem do Rakúska na jazdecké skúšky. Ak prejdem, čomu dávam veľkú šancu, stanem sa súčasťou elitného jazdeckého klubu WienHorseClub a budem popritom pracovať na ich farme.“

Otec ostal ako obarený. „Toto je vtip, že? Chceš mi povedať, že s tvojou hlavou a schopnosťami si sa rozhodol ísť kydať hnoj na rakúsku farmu a preháňať sa na zasratom koni?“ Jeho otázka rezonovala medzi stenami veľkej izby.

„Áno a nie. Rozhodol som sa využiť svoje jazdecké schopnosti, plynulú nemčinu a angličtinu, biologické poznatky a schopnosť rýchlo sa učiť. Možno nastanú dni, keď budem kydať hnoj ako ty vravíš, ale inak budem väčšinu času pomáhať budovať značku klubu, udržiavať ich webovú stránku a pracovať na expanzii ich biznis modelu. Naučím sa pri tom viac než na práve a hlavne ma to bude baviť,“ pokúšal sa argumentovať Alex.

„A zarábať budeš koľko? 300 eur mesačne? Budeš spávať v maštali a zaspávať smradľavý od koňa? Nádherné vyhliadky...Alex, prestaň už snívať. Život je aj o inom.“

„O čom inom? Mám z teba dojem, že ty si prestal snívať už veľmi dávno. Mal si ty niekedy nejakú vášeň? Chceš mi nahovoriť, že kancelárska robota, 500-stranové dokumenty, ktoré si čítaš po nociach dole v pivnici, všetky tie nezmyselné zákony, to ťa naplňuje?“

„Alex, nemienim o tomto s tebou ďalej debatovať,“ rezignoval otec.

„Budem sa tváriť, že sa táto scéna nikdy neodohrala a že ide len o tvoju post-pubertálnu rebéliu. Ďakujem, že si mi zničil náladu. Na žiadny večierok už nejdem,“ ironicky podotkol.

Alex bol ticho. Vydal zo seba dlhý výdych, prenikavo pozrel na otca a otočil sa. Zúrivo vybehol po schodoch do svojej izby a zabuchol dvere.

Z jedného oka sa mu vykotúlala slza. To druhé oko sa akoby z posledných síl snažilo spolupracovať s Alexovým racionálnejším „ja“. Sedel nepríčetne na nepostlanej posteli zhruba hodinu, keď započul neisté klopanie.

„No?“ ozval sa unudene Alex. Dnu vošla jeho mama.

„Alex, chcem ti niečo povedať,“ pohladkala ho nežne po čiernych kučeravých vlasoch.

„Rozmýšľala som nad každým slovom, čo si povedal otcovi. Úprimne, máš môj obdiv. Tvoj otec to myslí dobre, to vieš aj ty, ale je náročnéprotirečiť mu. S tým som prestala po prvom roku manželstva,“ Na pár sekúnd sa odmlčala.

„Som na teba pyšná. Máš v sebe toľko sily a odvahy. Trocha mi ho vlastne pripomínaš, v tom ako sa snažíš zmeniť to, čo je v rodine zaužívané a chceš žiť svoj život.“

„Čože? Veď otec nemal prečo a komu sa vzoprieť. Chcel predsa pokračovať v právnickej tradícii.“

„Hm, Alex, mali sme sa s tebou viac rozprávať o tom, akí sme boli my za mlada. Tvojmu otcovi sa mnohé dedove praktiky nepáčili;dedo hral na viacero strán, rád konal veci pokútne a podrazil niekoľko priateľov. Ale je to dedov príbeh. Tvoj otec nechcel byť jeho súčasťou. Tipni si, čím chcel byť namiesto právnika,“ lišiacky sa pousmiala mama a Alexovi napadlo, že si nepamätá akýkoľvek hlbší rozhovor s ňou až dodnes.

„Nebodaj jazdieval tiež na koni?“ , sarkasticky sa opýtal.

„Nuž, to zrovna nie. Chcel sa stať pilotom. Lietal najprv na vetroňoch, potom na menších lietadlách. Vieš čo sa mu najviac páčilo na lietaní?“

„Sloboda!“ bez váhania odpovedal Alex a očami zablúdil na plagát rozbehnutého koňa.

„Prečo už nelieta?“ opýtal sa náhle. Nespomínal si, že by sa otec čo len slovom zmienil o lietaní.

„Ustúpil. Prestal snívať, vzdal to. Okrem toho sa mu v klube zabil jeho dobrý kamarát. Nikto nevie, čo sa stalo, ale lietadlo sa skrátka pri pristávaní zachytilo o strom. Tvojho otca to vystrašilo a bral to ako znamenie. Viac už nelietal, vyštudoval právo a bol v ňom najlepší. A ten pocit byť najlepší ho ženie ďalej. Alex, dnes som tvojho otca videla po prvý krát neistého. Konečne nastal moment, keď mu chýbal argument. Je hotový zázrak, že si v ňom prebudil chuť snívať, pripomenul si mu, čo to znamená žiť si svoj život a plniť túžby svoje, nie druhých. A bude zázrak, keď zotrváš v tvojom presvedčení a pôjdeš do tej rakúskej stajne kydať hnoj,“ zasmiala sa mama a dala mu frčku do nosa.

„Ha! Zázrak bude, keď sa so mnou začne normálne rozprávať,“ zapochyboval Alex.

„Chvíľu mu to potrvá, ale začne,“ povzbudila ho.

Na druhý deň sa Alex s obavami vybral do kuchyne, kde našiel rodičov ako sa smejú na vtipe v novinách. Všetci traja saspočiatku tvárili akoby sa včera nič nestalo.

„Tak čo, aký bol večierok?“ opýtal sa zo zdvorilosti Alex.

„Veď sme nakoniec nešli,“ odpovedal zdanlivo úsečne Alexov otec.

„Prepáč, ak som ti zničil náladu. No naďalej trvám na tom, čo som včera vravel.“

Alex si nasypal do misky müsli, zalial mliekom a sadol za stôl bez toho, aby sa pozrel na otca.

„Čo máš dnes v pláne?“ opýtal sa Alexov otec podozrivo veselým tónom.

„Zatiaľ nič, je nedeľa. Prečo?“

„Pôjdeme si zalietat!“